

VAN OVER DE IESSEL

April 2012

Met in disse editie:

- Het veurjoar verwoord in: 'Mijmering', duur Carla van der Veen
- Gast van aanderweg: Bennie Sieverink
- 't Leste verhaal: 'BoBo', duur Bert Wolbert
- Mooie gedichten en verhalen

Colofon

- Joargaank 03, Nummer 02
- Oetgave: 1 april 2012
- Duur: SchrieversBond Overiessel
lesselacademie
Twentse Welle
Provincie Overiessel

Redactie:

- o Henk Vos
- o Bert Wolbert
- o Riek van der Wulp

Redactieadres: a.g.m.wolbert@utwente.nl

Webpagina: Wim Holsappel
Lay-out: Liane Stam
Foto's: Truus Wijnen of ne biedreage van de auteur

Volgende editie: 01-07-2012

Biedreagen oeterlijk 2 moand vuur 'n doatum van oetkommen!

Max. 1 bladziede A4 (11 pt. letter Times Roman) (evt. foto/tekening los der bie!)

Spelling: dee gebroekelijk is in de regio. Proza: ca. 500-600 weur

Met vermelding van naam auteur en strek woar het dialect vot koomp

Meuite weerd um te weten

Kamerfestival Twente (KAFT): Zoaterdag en Zundag 9 + 10 JUNI 2012

Tijdens het tweede KAFT festival in juni 2011 har het publiek vól plezier an de wisselende veurstellingen. Elk optreden duren ongeveer 'n half uur. Doarduur kon het publiek in ne relatief korte tied met een zeer gevarieerd programma kennis maken. Der wadden meer as 100 optredens en veurstellingen op biezondere locaties, onder meer in de dorpen Tubbergen en Vasse én in het boetengebied van Noord-oost Twente. Kom noar het volgende KAFT festival is op zaterdag en zondag 9 + 10 juni 2012. Kiek ok op www.kamerfestival.nl

Jazzfestival in Enschede: Dit joar wördt de tweede Jazzerieje holden. 'n Concours van jazzleedjes in de streektaal. Nich alleen in het Twents, mer ok in alle aandere Nedersaksiche streektalen die wördt sprökken in de provincie Overijssel. Dit evenement wördt holden op zoaterdag 26 mei op één van de podia van het International Jazz Festival Enschede. Kiek op: www.ijfe.nl

Zunnewende: 't Zunnewende festival is n festival det in t Neersassies hooldn wörd. Der bint verskeidene podiums, woarop verskillende kunstvörme opvoord wordt, zo as muziek, skrief- en dichtkunst. t Besteet seed 2005 en wörd elk joar hooldn op Landgood Schulenburg in de gemeente Healdern. Ok de Schrieversbond döt met! Dit joar op: 7 juli 2012!

Kiek op: www.zunnewendefestival.nl

Eén april alweer... en æcht, et is gien aprilgrap, de negende "Van over de lessel" ruult oen mailbox al weer in!

Weer is d'r drie moand verstreken en verskeiden skrievers en dichters vanuut de iele provincie ebben de skrief- en dichtaders loaten vloeien en iel wat copy an'eleverd.

D'r is weer een nummer met vule variatie ontstoan, met bi-jdraegen vanuut Twente, Salland en de Kop en dat is ook de bedoelige.

De winter is veurbi-j en gelukkig is iederiene an zien trækken ekomen op et ies en in de sni-j, maer et is toch ook weer plezierig dat de daegen lengen en de neture ontwaekt.

Carla van der Veen met et gedicht "Mijmering" en Georg Frieman met "Op 'n es" brengen dat in un gedichten ook noar veuren.

Henk Vos ef last van muzen in de kærke en Dick Podt löt ons lækker griezelen.

Fennie Martens ef ook al last van ongedierte in de kærke. Nee... 'k muut et aanders zaegen. Eigenlijk is ze zelf in de oed van een vliege ekreupen en dat vælt altied niet mee.

Henk Hooijer uut de Sluus, Femmie Woldman uut Gieteren en Riek van der Wulp uut Gállemuun ebben dit keer ook een bi-jdraege eleverd.

Bert Wolbert slöt of met "'t Leste verael", dat zoas jullie wel wieten wat langerder is.

Zo aa-j zien... veur elk wat wils.

Neemt ook even de tied umme de foto's te bekieken. Zie brengen kleur an de gedichten en veraelen en zie verlevendigen et ge-iel.

In onze veurige nummers vun ie ook altied de rubrieken "Gastschriever" en "Interview".

De redactie ef besleuten deze beiden in mekaere te skoeven umdat ze mekaere gedieltelijk overlaptten.

Deze rubriek zal now "Gast van aanderweg" goan ieten.

Henk, Bert en ek groeten oe van ærte en wi-j open daa-j "Van over de lessel" nummer negen weer met plezier zullen lezen.

Riek van der Wulp

Titel	Schriever	Bladziede
Colofon / Meuite weerd um te weten		2
Van de redactie	Riek van der Wulp	3
Inhoald		4
Evven vuurstellen	Riek van der Wulp en Bert Wolbert	5
Wraak	Dick Podt-Schoten	6
Mijmering	Carla van der Veen	7
Ontkarkeling	Henk Vos	8
Tot op het bot verkleumd	Henk Hooijer	9
Dree dialect vassies, d'r was eens	Mineke Mollink	10
Bewust van...	Femmy Woltman-Groen	11
'n Viever	Georg Frieman	12
De vliege in den "Oalen Griezen" in Heldern	Fenny Marten Berends	13
Gast van Aanderweg	Bennie Sieverink, duur Bert Wolbert.	14
Levenskracht	Riek van der Wulp-Heutink	17
't leste verhaal: BoBo	Bert Wolbert	18

Even veurstellen

Riek van der Wulp-Heutink:

Net veur de oorlog bin 'k geboren en tot mien volwasseneid gruuide ek op in Gællemuun (Genemuiden). Toe stapte ek met man en kienders over noar de Veluwe en tot de dag van vandaage spreek 'k door nog altied et Gællemunigers. Al vroeg waar 'k gæk op lezen en op kleine gedichies maeken en wörde door deur mien oudere zusters iewig mee eploagd.

Zo midden zeumntiger joren wo-k ook doadwærkelijk wat doen umme de streektaelen te be-olden en begonne met een verael in et Gællemunigers te skrieven, wat tot mien grote skrek drie daegen, noadat ek et op'estuurd adde, al in de Stadskoerier (een wekelijks verskienend blad) stond.

Al gauw wörd 'k evroagd umme lid te wörn van de Taelkrink, een onderdiel van de "Stichting vrienden van Oud-Genemuiden," en al viefendærtig joor öl ek mi-j door met van alles bezig.

Vanof 1984 bin 'k vrijwilliger bi-j de lesselacademie in de wærkgroep dialecten en door bi-w druk bezig met et skrieven van veraelen en gedichten, maer ook laegen wi-j belangrieke zaeken, de streektael betræffende, vaste en doen onderzuukswærk.

Vanof de oprichting van de Schrieversbond Overiessel bin 'k lid en de leste joren zit 'k in de redactie van et digitale tiedskrift, VAN OVER DE IESSEL, dat vier keer per joor verskient.

Doorveur bin 'k een antal joren redactielid ewest van et glossy tiedskrift Verdan wat in iel Overiessel verskeen. Dat blad ef et jæmmer genog niet ered. In de loop der joren bin 'k zowat vieronderd keer et laand in ewest met lezingen over en in et dialect, tevens verteld 'k dan over de Gællemuniger klederdrachten. Umdat de joren goan tellen bin 'k door een paer joor geleden mee estopt.

Van mien aand bin twee veraelenbundels verskenen: "Slinger van pepieren puppies," en "Meinsen".

Ook e-k vuufonderd kienderspullegies beskreven in: "Om het spel en de knikkers".

In een aanzienlijk antal bundels van b.v. De lesselacademie bin veraelen van mi-j op'eneumen, miestal uut'ebrecht noa skrief wedstrieden, woor a-k ook verskeiden keren in de prijzen mocht valen.

Ek ope nog lange tied mi-j te kunnen inzetten veur de streektaelen, in et algemien, maer bovenal veur DE KOP!

Bert Wolbert:

Geboren in Rossum, woon in Oldenzaal en sprek en schrief de taal van Rossum.

Roond 1978 kwam ik in anraking met de streektaal en streekcultuur en dat hef mie nooit weer losloaten. Vanof 1980 bin ik zes joar bestuurslid west van de Kreenk vuur de Twentse Sproak. Roond dee tied bin ik ok begunnen met de genealogie van miene familie. Dat hef ondertuske 'n paar mooie beuk opleverd. Duur het lidmoatschop van de Heemkunde Weerselo bin ik völ wiezer wörden oaver de geschiedenis en cultuur en schrief now met an de CANON oaver disse veurmalige gemeente.

Vanof 1985 bin ik begunnen te skrieven in de streektaal, veurnamelijk um het gebroek van de schrieftaal vot te halen oet 'historische sferen'. Het bint meestal korte verhalen en columns. Ie könt ze vinden in: Literatuur over de IJssel, Thuus, Jaarboek Twente, Twentse Almanak, Mirreweenter, Alles Platt, De Neije Tied, Heemkunde oetgaven en Van over de lessel. De columns stoat al zo'n twintig joar in de Twenste Courant-Tubantia, de leste twaalf joar ounder 'n naam 'Doemspiekers'. Tweemoal hef ne schriefwedstried ne eerste pries opleverd, in 2003 zölfs met ne reizende tentoonstelling.

Um de streektaal bie de leu te brengen heb ik vief joar lang het literaire streektaal café organiseerd in het Bussemakerhuis in Boorne ounder 'n naam "Streektaal in Stijl" en in 1996 heb ik intieerd De Schrieversbond Overiessel. Dit um de schrievers met mekaar kunnig te maken en te inspireren. Oaver de inbreng van de Twentenaren maak ik mie zorgen. Vanof 2010 bin ik redactielid van het digitale tiedskrift: 'Van over de lessel'. Nog altied schrief ik met plezeer stukkes en as der um wördt vroegd leas ik ze vuur op literaire bie-eenkomsten, radio of heemkunde oavonden. En nich te vergetten: Veer dagen in wek weark ik als metwearker onderzeuk en onderwies bie de vakgroep Technische Mechanica an de Universiteit Twente. Ik bin veurnamelijk drok um alles wat met Trillingen en Akoestiek te maken hef oaver te brengen an studenten en promovendi.

Ze zag em liggen op et baankie. Dood. Op zien zied, ne plastic tassie onder et heufd, de kniene iets opetrökken. Et lange donkere hoar in nen plas braaksel.

“Eindelijk” dach ze. “Eindelijk bin ik van den ploaggeest verlost.”

De politie arriveren en de meensen gungen an de kaante um ze deur te loaten. Ze drung zich wat noar veuren um vooral ma niks te missen. Um heur hen wödden druk eproat. De meeste luu kennen de zwarver wel. Bie goed weer sleup e 's naches op dit baankie tegenoaver et hertenkaampie.

Zien vaste stek. Ze leuten em ma, hij dee immers gin vliege kwoad.

Ja, det dachen ze. Zie wus wel better. Moandenlange hef e heur et leaven zoer gemaakt. Op nen donkeren oavend in november steun e onverwachens bie heur in de kamer. Via de achterdeure, den ze pas op slot dee as ze noar boaven gung veur de nach. Hulpe hoeven ze niet te verwachen. Ze wonen nogal ofgelègen an de raand van et dorp tegen nen bos an. De stekker van de tillefoon had e der al gelieke uut etrökken.

“Niet bange wéén, Omaatje”, zéé e. “Ik doe oe niks zolange as ie ma metwarkt en doet wat ik zegge.” Toen ze bibberig vreug wat de bedoeling van zien –bezoek- was gaf e as antwoord : “ik heb honger, maakt mie iets te etten.” Hij leup mee noar 't fornuus toen ze kats van de wieze ne paar eier in de panne dee, ne boterham smeren en em det veurzetten. Gulzig at e alles op en halen doarnoa ne pak melk uut de koelkaste en drunk det helemoal leug. Et stuk lèverwos, det ze veur et weekend ekoch had, nam e met noar de kamer.

Uut haar pottemonnee haal ne ne brieffie van 50 euro en wat klèèngeld en stopte det in zien broekzak. Tot morgen en deenkt ter umme, gin meense waarschuwen, aandars löp et verkeerd met oe of. En grijnzend verdween e deur de achterdeure. Den nach dee ze gin oge dichte.

Van toen of an herhalen hij ziene –bezuukies- regelmoatig en aaltied onverwachens.

Ze raken op van de zenuwen, vermagerde en durven hoaste niet meer noar buuten. Gin mèense had ter arg in, ze steun immers bekend as nen zonderling. Alleen bie de slager kwam ze nog regelmoatig, want elke keer as e kwam mos ter leverwos in huus wèèn. En det brach haar op 'n idee. In et oale schuurtje achter in de tuin rommeln ze net zo lange tot ze et vun. Een klein blikkie met rottengif, aaltied bewaard. Met bevende haande snee ze de leverwos in de lengte deur en stopte 't vergif der in. Et reuk wat stark, as e et ma niet in de gaten had. Ze mos ter niet an deenken.

'n Volgenden oavend was e der weer. Ne flesse jenever had ze op toafel ezet, joarenlange bewaard. Ooit in ne opwelling ekoch toen ze zo vake zere taande had en doar dan ne proppe watten met jenever tegen an drukken. “Hee, jenever, wat ne verrassing. Bin ie joarig oudje ?”

Hij nam ne paar flinke slokken en nog ne keer en ne bettie waggelig leup e noar de koelkaste , pakken et stuk leverwos en at et smakelijk op. Nog even noaspulen met nog ne paar flinke slokken en met de bienoa leuge flesse onder 'n arm verdween e in et duuster. En doar lag e noe, morsdood. Op zien baankie. Eindelijk, eindelijk was ze weer vriej, weer baas in eigen huus. Ze heuren de ambulance met loeiende sirene de stroate inrieden en keek nog ne keer goed noar um. Nog jong eigenlijk. Hoe zol e heten? Iedereene numen em zwarver.

Tja zwarver, det haj niet edach hè, dat zon oald meense oe 'n das um zol doen.

Ne kleine wekke later heuren ze 's oavends de klinke van de achterdeure. Met knikkende kniene kwam ze oaverene. Doar steun e, in de deuropening en grijnzend kwam e op heur of.

“Zo oudje, doar was ik weer, det had ie niet edach hè? Toen e dreigend op heur ofkwam en zien haand opheffen, zakte ze in mekaer. Zien gelach heuren ze niet meer.

*Dick Podt-Schoten
Heldern*

Mijmering

Ik wol dat het altied veurjaor bleef

mit, waar net het riet nog stôn,
de dotters
as gele plukken op 't halfnatte palet
De bermen crème als kaant
van 't dichte fluitenkruid

Langs de slootkaant staot nog de fiere pinksterblom
en holt heur leste tere bladties
nog even vaaste
De botterbloeme mek gele wolken in de weiden
mit daortussen een pracht rood waes van zuring

De pasgeknötte wilgen staon
dörstig scheef-egreui-jd
langs het waeter
De eerste orchissen verschienen
al in de eui-jlaanden

Ik wol dat het altied veurjaor bleef

De wulpenroep weer over de Wieden te heuren
De hartvörm-balts van de fuut te zien
of 't dukelen van de kievit
De kleine karekiet nestelt zich al in overjaorig riet
en over de aandeekooi rôpt van ver de koekkoek

O, ik wol dat het altied veurjaor bleef.

Carla van der Veen
Giethoorn

Op zichzölf was dat niet zo arg maar as ze de kans kregen sleupen ze de sacristie bin woar de wien en de hosties en de aandere attributen bewaard wörn. Logies dat de moezen doar dan niet van ofbleem. Iedere keer als er een mis was bund de pastoor de misdienaars dan ök op het harte alles goed of te sluten. Maar wat veural veur de pastoor niet zo prettig was, dat er onder de preke nog wel eens een moes tussen de karkbanken door leup en de vrouwen onder de preke begun te giln.

Dus er mus wat gebeurn.

De pastoor reup alle misdienaars b-ij mekaar en beloofde dat ze veur iedere leemtige gevangen moes een kwartje zül'n kriegen. De jongens hadden er op de vri-je middag van schoele al gauw een aantal te pakken saam met de moezen die ze bij hun eigen huus ök al hadden è-vangen en met è-neum.

De pastoor kun et verschil toch niet zien en betaalde de beloofde kwarties an de jongens en zee dat ze de moezen in het bos dat een paar kilometer achter de karke stund lös mussen loaten. De jongens beloom dat plechtig maar höln een stuk of wat van de moezen netjes in een kooigie achter en die leuten ze een paar dagen later ongezien weer lös in de karke.

Ze mussen wel om hun bi-jbaantje denken natuurlijk want misdienaar wezen, levern niks op mar moezenvangen wel. Al gauw wus de pastoor dat er weer een bulte moezen in de karke zaten en zee dat noast het vangen van de moezen er nów ook aandere maatregeln è-tröffen mus wörn.

Hij vreug een keer in de karkdienst of er iene een oplossing wus zonder dat de moezen dood è-maakt wörn want dat wol de pastoor ök nog niet.

Oalde Gerrit gung een paar dagen later noar de pastoor en zee dat hij wel een oplossing wus. De pastoor mus maar eens naar het oalde kromme vrouwgje Engelientje goan die aan et einde van de Leidijk woont, die had vast wel een goede road veur de pastoor. Toen de pastoor b-ij heur kwam, wat hij anders nooit deud omdat ze aan dat modderige pad woonde lachte ze al in zichzölf omdat ze wus woar hij veur kwam. Oalde Gerrit had heur al è-waarschoawd dat de pastoor zul komen om heur um road te vroagen. "Nou kiek is wie we doar hebt, meneer pastoor. Kopje koffie of thee, meneer pastoor?"

De pastoor had inmiddels al eens rond è-keken en vund het niet zo'n goed idee om b-ij heur wat te drinken dus hij zee dat ze veur hum gien drokte mus maken. Hij had de koppies al op de tafel zien stoan die niet al te schone waarn en meneer pastoor wus wel hoe en woarmet die koppies meestal wörn schoon è-maakt. De schötteldoek lag er nog noast. Dat Engelientje ze expres smerig had è-maakt wus meneer pastoor natuurlijk niet. "Waarmet kan ik meneer pastoor dan helpen of een plezier doen want meneer pastoor had al zo'n einde fietsen achter de rugge." Toen de pastoor zien probleem had verteld zei het oude vrouwgje:

"Fluitie van een cent meneer pastoor. le mut die moezen deupen."

"Deupen?"

"Deupen ja, want ik heb tien jongens en die bint allemoal in de karke è-deupt en ze koomt er nów nooit meer. Misschien giet et met die moezen ök wel zo en blijft die ök wel weg."

De pastoor die begreep dat hij te pakken è-neum was nam zich veur om later is een keer gewoon bij Engelientje op bezuuk te goan, omdat hij de hint had begrepen.

De gemeenteleden hebt de pastoor toen è-hölpen de moezen weg te haaln.

Henk Vos
Hoogeveen

Net a'k et knoppe van de ofstandsbediening in wil drukken giet de belle. Ik legge et apparaat weg en doe de deure lös. Daor stiet ze.

Heur haor hangt in foedelige flarden öm heur heufd. 't Water drupt er uut...

"O, grote tied wat is d'r mit oe gebeurd?" roep ik verschrikt uut.

"'k Bin wezen zwömmen" zeg ze dreuge.

Maar an heur blik kan ik zien dat d'r hiel wat aans gebeurd mut wezen. En ook lees ik in heur ogen dat ik daor schuld an hebbe. Ik heb nog gien idee op wat veur een maniere, maar die uutleg zal wel niet zolange op zich laoten wachten, daor ken ik mien vrouwe te goed veur.

"Stao daor niet zo schaopachtig te kieken en laot mij d'r langes, of mu'k nog langer in de stromende regen blieven staon?" foeterd zij.

Nog een beettie beduusd doe ik de deure wat verder lös en doe een stap opziet.

"Of is d'r wat mit de auto" vraog ik verschrikt. "Is d'r wat mit de auto gebeurd?"

De blik van mien vrouwe zeg mij genog ik heb een gevuulige snaor eraakt. Vernietigend kek zij mij an. Ik ken die blik en ik weet dat ik mij nou een poosie wieselijk stille mut hollen.

Eerst de buie wat uut laoten raosen.

"ja, d'r is wat mit de auto gebeurd en dat is oen domme schuld, draodnagel", begund zij.

"Ik had oe nog zo evraagd, zit d'r nog wel genog benzine in de auto umme naor Staphorst te gaon. Maar dat was volgens oe gien enkel probleem, ie kunnen d'r zeker nog wel tachtig-negentig kilometer mit rieden. Dat leek mij al niet goed toe. Maar ik dachte bij mijzölf hij zal het wel weten.

Ja, stom genog geleuf ik oe dan ook nog. Maar dit is wel de leste keer ewest. Het vertrouwen in oe is nou wel volledig weg. Kats leeg he'k um ereden.

Ik kun d'r gien stap meer mit verzetten schaopekop."

"Waor stiet hij nou dan?" Probeerde ik veurzichtig.

"Helemaole an de aandere kaante van de Sluus." Ze worde gelukkig toch weer wat rustiger.

"Veuran de Kraneweerd net toen ik de Hasselterdiek op wol gaon was 't ofelopen. Dat hiele stok he'k deur de stromende regen mutten lopen. Man ik bin tot op het bot verkleumd."

Ik had wel deur dat het gien kwaod kun umme mij nou even wat onderdanig, begripvol en behulpzaam op te stellen. Dus opperde ik: "gao dan maar gauw onder de douche. Dan zet ik de verwarming wat hoger en a'j straks weer beneden koomt maak ik veur oe een kop warme chocolademelk."

"slijmbal", zei ze, terwijl ze de trappe op leup.

Gelukkig brak d'r toch weer een klein lachie deur.

Henk Hooijer

Zwartsluus

Dree dialect vassies, D'r was eens

D'r was eens 'n vögeltien det had ma één doonsien.
Het was zo klean het weug nog gin oonsien.
Het zat ma te zitten in zien nessien.
Toen breid'n zien moe veur hem 'n rood vessien.
Toen was 't vögeltien lekker warm,
't was nooit meer koald en nooit meer arm.
En ziej noe 'n vögeltien bieje oe doar langs 't pad,
zo'n klean ding met ma één veertje an 't gat.
Dan is dat det vögeltien den had ma één doonsien.
He-j weagt deur det vessien.
lets meer as 'n oonsien...!

D'r was eens 'n klean donderwolkie, den zwoegden deur de luch.
Zien moe den 'm zo zag goan slaken 'n diepe zuch,
want 't zwatte raendtien an het wolkie, veurspeld'n niet völle goeds.
En zie wös as gin aender, det zat 'm in zien "roots"...
Het wolkie zea : Ach lieve moe... maak oaver mie gin zörzen,
want noa een uurtje donderen kloart alles op... veur morgen...!

D'r was eens 'n olifantje zwart-wit estipt
en de pluum an zien stattien leek vet-cool eknipt.
De kudde vun 'm vreemd en ok 'n bettien raar,
ma ja vaa en moe waar'n ok 'n heel vreemd paar.
Een enen was pikzwart en 'n aander spierwit
en a-j 't an miej vraagt... is doar woar 't foutje zit.

*Mineke Mollink
Hellendoorn*

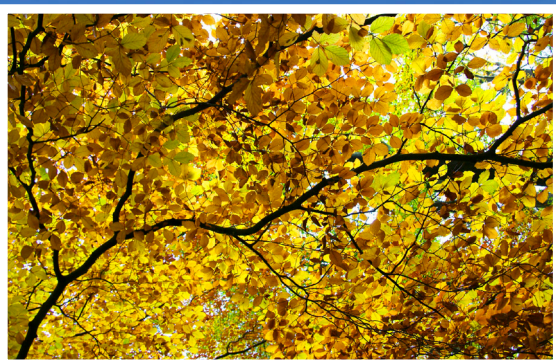
Bewust van...

Bewust van alle leed in de wereld
hoe alles kepot giet an straolen en gif
bewust dat heel de naature
hunkert naor stilstaand
en skrowt om begrip

Een boom die mot vallen
veur gezelligheid en sfeer
en dankzij de spuite
komp ook et onkruud niet weer

Toch is er een stemme die zegt
dat et zo niet langer kan
een stemme die wil beduden
dat jan en alleman
een beetje begrip kreg
veur al wat leeft en greui-jt
en zich niet gewonnen gef
an een rampenplan.

*Femmy Woltman-Groen
Giethoorn*

Ik stoa an 'n raand hier van het bos,
doar, woar nen groten viever lig.
Ik bin zo geern op dusse stee.
Een mooier plekske weet ik nich.

Op 'n wal doargeenter dicht bi-j 't bos,
steet van dat leage struukgewas.
En de beum, wat meer nog oetzied,
weerspeegelt in den waterplas.

Ne weendvloag döt het water reempelen
en strik zacht ritselend deur het reet,
dat met zien lange, smalle blear
doar wuivend an de walkaant steet.

Op nen tak hier kortbi-j zit
nen iesvoggel in vollen pracht
met zien helblauw verenkleed
n maakt op kleane viskes jacht.

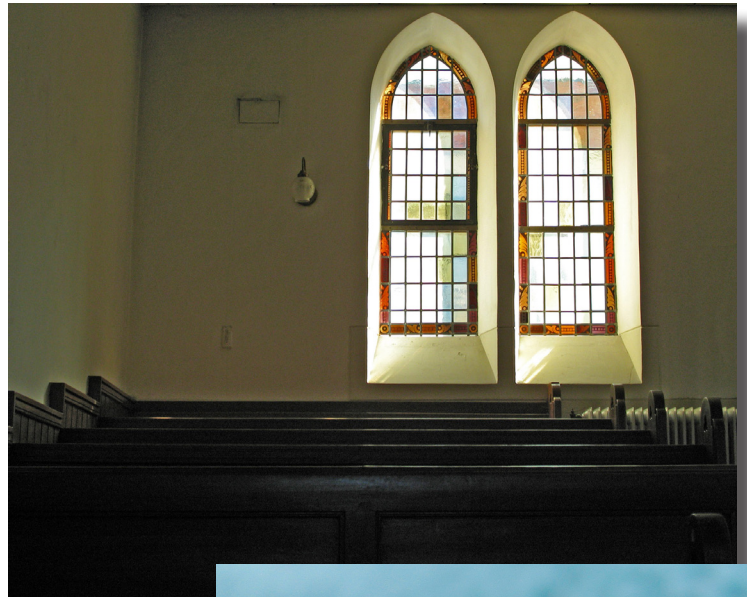
Zwalven scheert leag oaver 'n plas.
Zee vangt zo heel wat muggen doar.
En oaveral roond um mi-j hen
kleenkt 't zacht gezang van 't vöggeelkoor.

Ik dwaal 'n luk of met mien gedachten
en deank der nog wat oaver noa,
hoo oonwies mooi het aait toch is
woar ik hier an den viever stoa.

Georg Frieman
Enschede

Zundagmoan bin ik as vliege,
den "oalen Griezen" in egoan.
Ik vleuge zo lanks de köster hen,
den bieje de deure was goan estoan.
Gung rechtstreeks noa 't karkraam toew,
met al dieje meuje kleurn.
Mar 't raam det wun mien bettieje te drok,
ik vuuln mieje wat verleurn.
Van doar vleuge ik noa een vrouwe toew,
en zat heur achter 't oor.
Ik gung toe mar verkroep tieje spöln,
doar in heur zachte hoar.
Mar um heur neet zo te plaogen,
bin ik mar wieder egoan.
Vanof de köpperen laampe,
zag ik de domineer stoan.
Ik vleuge zo de preakstool op,
mar de dominee sleu mieje weg.
Ik gun gauw op zien biebel zitn,
mar wat had ik toch een pech.
Ik vleuge um mieje leam te spoorn,
een stukkieje in het roond.
Mien vleugels wun een bettieje lam,
ik gun mar noa de groond.
Noa buuten kon ik ok neet koom,
wat zöl der noew gebeurn.
Mar opeens zatte ik op een leedboek,
en ik wus niet wat ik heurn.
Doar zat een man te zingn,
hij bleus mieje um de kop.
En met zien hadden oadem,
bleuze mieje zo van zeen leedboek of.
Ik vleuge van doar noa 't öargel toew,
doar in den doonkren hook.
Mar op die glimmige piepm,
doar wun ik helemoal neet good.
Toew oonverwachts gung de deure lös,
met heel vulle kabaal.
Zo gung ik via de collecte busse,
gauw noa het karkportaal.
Ik vleuge mien vriejheid tegemoed,
ik had het wel ezeen.
Ik goa "Oalen Griezen" nooit meer in,
iej kunt doar wat beleem.

*Fenny Martens Berends
Nijverdal*

Gast van Aanderweg: **Bennie Sieverink**

"Ik veul mie nen dichter"

As ik de stroat indreai mot ik deanken an de man woar disse stroat noar is neumd. August Vörding, nen groten componist en dirigent, dee in Hengel (*Hengelo*) op het gebied van kearkmuziek völ weark hef verzet en woar nog altied met respect oaver wördt proat. Zolden ze Bennie Sieverink oet Hengel ok kennen as den dichter woarvan achter de Lambertuskeark zo'n mooi gedicht was schreven op roestvrij staal? Ik deank van nich. Bennie is nen dichter dee nich zoa op de veurgroond steet. Hee hef zien plezeer in het schrieven van mooie gedichten, het spöllen met weur en letters, het leefst in het Nederlands, mer ok in het Twents. En as het kan publiceert hee disse in allerlei literaire tidschriften. Wie neumt: De Nije Tied, Gist, Kruispunt, Appel en Op Ruwe Planken.

Dissen oavond proat ik met hem oaver ziene leefhebberiej, het schrieven van gedichten en wat hee zoa al meer döt. Hee is geboren in 1958 in Oost Twente en woont in Hengel. In 1995 hef hee kössen vuur 'n zelfstandig bestoan en is an het weark goan as freelance journalist. Dit döt hee onder aandere vuur het weklad De Roskam. "Ik doo de neijsberichten vuur de Roskam vuur Hengel en umstrekken", vertelt hee mie. Doarnöast schrif hee vuur het zölfde blad op onregelmatige tieden nen column. "Ik heb der now een op de plaank liggen dee geet oaver dat het voort 50 joar is ledden dat op het Songfestival de leedkes 'Kleine Kokette Katinka' van de Spelbrekers, schreven duur de Hennie Hamhuis oet Eanske en 'Zwei Kleine Italiener' van Conny Froeboess, is zungen."

Mer in ziene vrieje tied schrif hee het leefst gedichten. 'Ik veul mie nen dichter', zeg hee.

Korte gedichten met altied 'n eand dat oe döt verbazen. Het geet hem nich gemakkelijk of. Bennie vindt het altied 'n heel gewossel um zien geveul good op papier te kriegen en het kost mangs wekken vuur dat hee tevrea is oaver 'n gedicht. In 2009 wint Bennie de Strellus Poëziepries en in 2010 de eerste pries met het gedicht 'Timmerwerkplaats' bie de Nationale Poëziewedstried, dee in Hilligom wördt holden. In 2011 wint hee met het gedicht 'De Harpspeler' doar de dearde pries. Hiervan bint twee bundels oetkömme, dee ik met mag nemmen noar hoes hen. In 1983 is zienen eersten Nederlands taligen bundel: 'Het is astronomie Marie' oetkömme en in 1992: 'In de Cyclus'. In 2006 kwam der nen bundel met limericks ounder 'n titel: 'Van oale tuffel, van nieje'.

'Woarum nich altied in het Twents' is miene vraog. Bennie is doar dudelijk in. "Der is gen markt vuur. In het Nederlands is dat wat meer al mot ie doar ok genne hoge verwachtingen van hebben. Ie komt ok doar iederbod de zölfde leu teggen."

Bennie kik ok vaak op de literaire weblog: 'De Contrabas'. Doar stoat mooie gedichten publiceerd en hee kan ok hier zien materiaal kwiet. Ok kön ie hem vinden op 'Literatuurplein.nl' en '1001Dichters.nl'. Mangs stuurt hee bie ne wedstried wal eens 'n gedicht in het dialect in, as dit in de veurwaarden steet. Later blik dat hee 'n ennigsten is en dat frustreert. An het lest kom wie nog an de proat oaver de toekomst van het Twents. Het is mer welke criteria ie anlegt is ziene mening. Ok ne hobby van hem is het jureren van ateliekwedstrieden. Hee was ooit nen goeien halven maraton loper en zet zich now in um de jeugd bie te stoan bie de atletiek, duur as jurylid op te treden.

Wie bint oetproat, better is de gedichten, dee hee mie met döt, te loaten spreken.

Interview: Bert Wolbert.

De foto is maakt bie de oetreiking van de Strellus Poëziepries an Bennie Sieverink duur Doka Bronkhorst (oetgeverij De Vleermuis)

Het weelde westen

De va weun zich op bie cowboyfilms
benaamd as der actrices in metspölden
as Jane Fonda en Claudia Cardinale.

Dan sprak hee vergreld:
zulke mooie vrouwleu
tuske al dee roewmoozen van keerls
dat bestaat niet.

Op 'n Es

Hoog boaven 't gelle koren
't geluud van ne leeuwerik
en milden op 'n zaandpad
Harrie Pierik met ne rooien kop.

"Wo-j wat op 'n balg hebben!"
gölden hee al wat 't kon.

Ik zeg oe:
dan wi-j 't wal doon
as jeunken van tien.

Eerst op Reutum an, 't kanaal langs, liekoet
mar al reukeloos 'n moal meu in de hoed.
Op het heetst van 'n dag, wat doo ik zo door.
Deur het dreuge zaand hen trappen valt zwoar.

'n Oasem slim onröstig hef dizzen döl
eaven gen oog veur de Soaseler Möl
veur fazaantenhennen of rogge in bleui.
Des te meer ne nös veur vers roekend heui.

Ouweral woa-j wilt doar leg ik mij neer
tegen oe an mien leef, gen grötter tevrea
as het heui op 'n diek. De geeteling zwig?
Deur dee wagen op 'n zaandpad heur ik hem nich.

Op het water grieze lakens van gruus.
Oonder 'n hetten stönt de Weerseler sluus
plakt twee lieven tegen mekaar an op 'n slat...

Loat den stofwolk blieven boaven het pad.

Bennie Sieverink
Hengelo

De trein is een menuut eleden
iel langzem van eur wæg'egleden,
de rust is weer ekierd.

Zie stet nog ienzem op de raand
van et perron, vlak langs de kaant
en alles vuult verkierd.

Woorumme is ie wæg'egoan?
Woorumme is zie blieven stoan,
is ze niet in'estapt?

Zien toegesteuken aand stet nog
gebeiteld in eur geest... en toch,
zie ef niet toe'e'apt.

Misskien de angst veur 't onbekende,
de ofkier van leed en ellende,
van zörren, groot en klein?

Dus blef ze dapper stoan en wacht
op ni-je moed, op levenskracht.

Zo kump d'r nog een trein.

*Riek van der Wulp-Heutink
Gællemuun*

Borne haalden in mei 1996 het landelijk journaal umdat der bie het graven van ne vistrap in de Boornse bek resten wörden vunden van nen wolharigen mammoet. Noa roem ne wek graven en onderzoek blik dat het 'n meest completen mammoet is den ooit in Nederland is vunden. (65 delen) Dissen mammoet hef hier zo'n 40.000 joar ledden leafd. Twente was toen ne koale toendra en der zwörven af en too wat Neanderthalers roond. Het hef mie inspireerd tot ne fantasie impressie.

Kelim was dissen morgen nich good te pas, zee har slecht sloapen. Deur al den reagen van 'n lesten nacht was ear hut an een kaant luk begunnen te lekken en 't vel van 'n broenen beer, den zee met ear twee breurs mos delen as dekken, was bie 'n veuteneand nat wörden.

Sloaperig deed ze het slat der veurhen en keek noar boeten. Het was gelukkig dreug.

Zee har de taak dissen morgen kloar water te halen en mos der ok veur zoargen dat het hoofdvuur van de kleane nederzetting an het braanden bleef. Nodat zee het vuur, dat 'n oavond doarveur was toodekt met schadden, vrij har maakt en het luk opbeuten, gung ze met 'n stuk van nen oetgeholden boamstam noar de bek um water te halen.

Ear volk bestun now oet 22 leu, 6 manleu dee meestieds op jacht wadden, 8 vrouwen dee al het werk bie de deur döaden en ne koppel keender, waarvan Kelim der een van was. Zee trökken as ne nomadengroep deur het koale en kale laand, bouwden het frame van ear hutten van materiaal dat op dee stie veurhaanden was en dekken het too met vellen van deers dee in de loop van de joaren bie de jacht wadden buit maakt en prepareerd.

De groep trök wieder as de jacht niks meer opleaverden en de samenstelling wol wa eens veraanderen as zee ne aandere nomadengroep meuten.

De manleu wadden now al meer as acht zunopkomsten van hoes um te jagen en de vrouwleu en de grote wichter mossen de bool bie de nederzetting dreaiende hoalden. Elkeen har zoa zien weark.

Kelim har de zoarg veur het grote vuur en ear vader har noadrukkelijk loaten weten dat dit nich oet mocht gaan.

Now zat ze an de bek en preberen kloar water te scheppen in nen hoalten emmer, zodat ear mooder voort op het vuur wat te dreenzen kon maken. Wat blauwe bosbessen mossen zoargen veur 'n smaak. Zee hadden nog wal wat te etten, al wörden het beteun. Veerteen dagen ledden was der nog nen eland in ne valkoel vangen en het wochten was now op de jagers met vers vlees. Ie wussen mer nooit wat 'n dag van morgen gaf.

Op weg noar hoes zag Kelim vanof de kaant woar de zön opkwam een van de jagers har an kommen lopen. Hee zwaaiden van wieten met beare aarmen. Kelim bleef neijsgierig stoan wochten. Wat zol hee van neijs hebben? Boeten oadem zetten de jager ziene speer in de ground nöast Kelim en döa ear bod van het feit dat de groep jagers nen mammoet op het spoor was kömmen den nich meer zoo good te pas was. Hee was woarschienlijk van ziene groep ofdwaalt of wörden doar nich meer tooloaten. Zee prebeerden hem now disse kaant oet te drieven um hem hier in dit moerassigge deel van de strek te können vangen.

As dit zol lukken hadden ze veur lange tied te etten en konden oet het ivoor van de slagtaanden gereedschap en woapens maken. 'n Jager sprung van spanning en enthousiasme iederbod van 'n enen op 'n aander voet.

Kelim mos zoa rap möggelik hiervan in de nederzetting bod doen en alman mos zich waden, want het was leavensgeveurlijk as dat beest in de nöagte kwam. De jager nam nen slok water oet de water veurroad van Kelim, trök ziene speer oet het zaand en renden dezölfde kaant oet vanwoar hee vot was kömmen.

Het hert van Kelim begun rapper te kloppen, zee was now veerteen weenters oald en nog nooit van ear leaven har zee nen mammoet zeen. Van ear vader har zee wal eens heurd dat disse af en too hier veur kwammen. Dit wol ze nich missen, avontuurlijk en vernemstig as zee was en rap löap ze met het water noar ear volk.

Deur de drokte verslateren ze 'n groot deel, mer het kon ear niks schellen.

Zee döa bod van wat het volk te wochten stun, maken ear weark of en gung, sliepstettend zounder dat ear mooder het zag, weerum noar het moeras in de hop wat van het spektakel te können zeen.

Vlak bie ne bek den zich deur het kale laandschop hen har meanderd en oaveral depe geulen har insleppen klum ze in een van de weanige beum dee hier het laandschop riek was. Het was koald en de weend weaiden vanoet het westen. De vellen van bont dee ze dröag en um de veut sloffen van het zölfde materiaal gavven net genug wöarmte. Af en too kwam der zölf 'n waterig zunnene deurhen. Zee har 'n oarig oetzicht en kauwen um de tied te verdoon op nen wortel van ne plaant dee ze onderweg har opgraven.

Het was zoo teggen de tied dat de zun op zien heugste punt stun doo Kelim in de wiede meanen 'n gerommel te heuren. Het was wisse gen grommel. Doar heurden ze het weer, een zwoar geluid, leag van toon dat dröag oaver grote ofstanden. Deep rommelend kwam het van de kaant woar het laandschop luk begun op te lopen. Kelim wus nich wat het was, zee had het nog nooit eerder heard.

Zee keek noar het oosten, woar verdan het geluid kotter bie kwam. Zee gudderden der van en klum tot in het töpke van 'n boam um wat te vernemen.

As oet het niks kwam doar vanachter nen beult hen 'n onwies gevaarte te veurschien dat 'n deep vibrerend rommelend geluid löat heuren. Koale rillingen gungen Kelim bie het zeen en heuren van dissen reus oaver ear rugge en zee maken zich klean achter 'n stam van 'n boam. Onderwiel bleef ze biologieerd kieken.

Den mammoet kwam liek op ear an, ooh wat was hee mooi en onwies machtig. Zee wus der voort nen naam veur: BoBo*.

Zee neumen hem noar ear grootvader dee zee nooit har kent. Oet verhalen van ear vader mos grootvader groot en onwies steark hebben west.

Joa, BoBo, dat was Kelim ear eerste gedachte en zee bleef met grote ogen het dear volgen.

BoBo leut nog 'n moal dat enorm gebulder heuren en schommelden op het moeras op an.

Bie de eerste blik leek 'n mammoet ne roodbroene vacht te hebben, waarbie slierten hoar van wa bienoa de lengte van ne speer as nen rok um het beest hen op de ground hungen. Good bekeken zatten der allemoal kluurverschillen in, van gel tot gitzwart too. Hee was compact bouwd, har wa ne heugte van drie moal de lengte van Kelim zölf.

BoBo stun kort op de peut en har nen zwoaren kop met nen korten stevigen nek. Achter 'n kop zat nen vetbeult en doarachter op de schoften nog een. Kelin har wa eens heard dat doar het lekkerste vlees anzat. De spekloag har doar wal ne dikte van enen voet lang.

De achterkaant, het bekken, löap noar achteren of en was in verhouding smal.

Biezunder wadden de twee gigantische slagtaanden dee veur an den machtigen kop zatten. De biezunder gekrulde ivoren delen wadden langer as de mammoet hoog was en krulden bienoa veur mekaar langs. Kelim wol zich wisse ne halsketting snieden oet het ivoor. Geliek zonne mooie ketting as ear moder har kreggen van grootvader.

De mammoet höl zienen zwoar gewelfden kop noar boaven en löat weer zon deep deurdringend geluid over het laand kleenken. De klean dichtbehoarde oren stunden in volle breedte oet, hee veulden het gevoor.

Kelim zag now ok dat de jagers der in nen boog achter leupen en BoBo langzaam de kaant opdrevven noar de stie vlak veur ear, woar round de bek het ven moerassig en geveurlijk was. As hee hier eenmoal in terecht kwam was het met hem doen!

Zee kreeg het evven benauwd toen zee hem noager zag kommen, ze doeken zich.

Zee wus dat dissen mammoet met gemak nen boam met de umvang van woarin zee zat teggen de ground kon wearken. Het was nich te hoppen.

De jacht löap zoas het mos gaan. 'n Mammoet höl het met zien log lichaam liek an op de stie woaras de jagers hem mossen hebben. Evven was der twiefel. An 'n raand van het ven woar het drassig begun te worden höl BoBo in, mer de jagers dee dreigend vlak bie kwammen, döaden hem besloeten verdan te gaan. Tot ontzetting zag Kelim dat het beest, onder het oetstoten van 'n zwoar gebrul, dat oe deur merg en been gung en woar klaanken bie wadden dee zoa leag wadden dat ze hoast nich wadden te heuren, zich verstappen en op zien kaant in een van de oetgesletten geulen van de bek gleeed.

Schoem em slierten snot vlöagen um zienen kop. Hee prebeerden, onder het oetstoten van 'n zwoar gerochel, dat wisse ok in de nederzetting te heuren mos wessen, der weer oet te kommen, mer het moeras deed zien naam eer an, gen eankel holvast.

Onderwiel stuk ven, drek en heed alle kaanten oetvlöagen kwammen de jagers nöager.

Veurzichtig, heel veurzichtig, want ie konden het nich weten.

Een deer in doodstried was onberekenbaar.

Kelim zag vanof ear oetzichtpunt het hele tafereel veur zich Zee har ne kluur van opwinding en veulden nich de keulte. Dat ze dit kon zeen, dat ze dit mocht metmaken.

Bliej was ze dat de buit binnen was, verdreetig umdat het BoBo betröf. Zo zat 'n natuur in mekaar.

Wosselend, onder het oetstoten van langzaam meender wörend gerochel en met schoem dat road kluurden round 'n bek, gung het leaven langzaam vot oet 'n mammoet.

Kelim zag ear vader as eersten der vlakbie kommen um te preberen het lieden te verkorten. Het stodden met ziene speer, met nen vliemscheepen vuurstenen peunt der veuran, in de zied, tuske de ribben duur, van, n mammoet.

As het hert wörden raakt was het doan.

Noa nog wat stoep trekkingen kwam het machtige deer doar an de bek an zien eande.

Bie de jagers gung der nen juigkreet op en der wörden, zowiet het moeras dit toolöat, nen kleanen traditionelen daans oetvoerd roundum de jachttrofee. Een van de öaldste jagers stodden, as bewies van de oaverwinnig, met ziene speer de beade oagen van BoBo der oet en döa ze in 'n n leren buulke.

Kelim löat zich rap oet 'n boom zakken um te kieken en ear vader schrök too zee doar zoa mer op het jachttoneel der bie was.

Wat was BoBo van kort bie 'n groot beest. Kelim klöm op de slagtaanden en zag dat van een der 'n stuk vanof was brökken.

Wisse ooit in ne stried um de macht kwiet wörden.

Met man en macht wörden der dagen werkt um het vlees en spek dat kon wörden broekt van het kadaver of te snieden en zovöl möggelijk te conserveren. Het vuur wörden hoog opbeut en der wörden kocht en broadened. Allemaal atten zee zich good zat en de rest wörden zovöl möggelik opslagen. En alles gung tehoop met ceremonie en daans. Het volk van Kelim was oetgeloaten en kon de eerste tied de hele wereld weer an.

De but bleven vuur 'n groot deel in de bek liggen, doar konden ze weanig met anvangen. Zee wadden te zwoar um op ear nomaden tochten met te sleppen. Met de kleanen kootjes spölden Kelim en ear breurkes nog geregeld het spölleke butke.

Van de ivoren taanden, dee met man en macht, taand veur taand, noar de nederzetting wadden slept, wörden duur de oale vakleu broekbaar gereedschap maakt.

An het lest wörden 'n schedel as 'n soort oaverwinningsymbool op nen poal zet, vlak veur 'n ingang van de hut van de oalders van Kelim.

Zee zat der vaak noar te kieken en dan zag zee het hele tafereel weer an zich veurbie trekken. Den mammoet, ear BoBo, machtig in zien verschienen, met zien onwies gebrul, indrukwekkend in ziene doodsstried,.....mer ok lekker um van te etten. Um nich te vergetten.

Bert Wolbert

Oldnzel

*BoBo => **Bornse Boris**

Concept publiceerd in 'n Twentsen Almanak '97

